

2.7. Նվազելիի, հանելիի, տարբերության, քանորդի որոշումը (մի քանի քայլով)

Երեխայի հետ զբաղվողին

1. Երեխաները 78 սունկ հավաքեցին: 18-ը եփեցին, իսկ մնացածը՝ 15-ական բանկաները լցրեցին: Քանի՞ բանկա օգտագործվեց:

Պատկերացրո՛ւ մենք ենք այդ երեխաները: Ընդամենը 78 սունկ էր, որից 18-ը եփեցինք, ուրեմն 60-ը մնաց ($78 - 18 = 60$): Այդ մնացած 60-ը բանկաներն ենք լցնում՝ պահելու: Ամեն բանկայի մեջ 15 սունկ ենք լցնում: 15 առաջինի մեջ, 15՝ երկրորդի մեջ...: Պատկերացրո՛ւ 15, 15 ... ենք դրել: Քանի՞ բանկայի սունկ կա, այսինքն՝ քանի՞ 15 սունկ կա: Այլ կերպ՝ 60-ի մեջ քանի՞ 15 կա: 4, որովհետև $60 : 15 = 4$:

2. Մանկապարտեզ 4 պարկ այլուր բերեցին, ամեն պարկում՝ 15 կգ: 49 կգ-ով խմորեղեն թխեցին: Ինչքան այլուր մնաց:

Դու ու ես մանկապարտեզում ենք աշխատում: 4 պարկ այլուր ենք ստացել, և ամեն պարկում 15 կգ է: Ուրեմն քանի՞ կգ այլուր ենք ստացել: 4 հատ 15 կգ-ը 60 կգ է ($4 \times 15 = 60$): Այդ 60 կգ-ից 49-ը ծախսեցինք՝ այլուրը 49 կգ-ով պակասեց և **11 կգ դարձավ** ($60 - 49 = 11$):

Արի մեզ ստուգենք: Եթե 49 կգ այլուր ծախսել ենք ու 11 կգ մնացել է, ուրեմն սկզբում ունեցել ենք և՛ այդ 49 կգ-ը, և՛ 11 կգ-ը, այսինքն՝ $49 + 11 = 60$ (կգ): Մենք այդ այլուրը հավասարապես լցված 4 պարկերով ենք ստացել: 60 կգ-ը 4 հավասար մասերով էինք ստացել, ուրեմն ամեն մեկը $60 : 4 = 15$ (կգ) էր՝ ամեն պարկը 15 կգ էր կշռում: Խնդրում հենց այդպես էր, ուրեմն մենք խնդիրը ճիշտ ենք լուծել:

Արի խնդիր լուծենք

- 1.** 3 շաբթուն 9-ական մարդ է նստած, իսկ մնացած շաբթերում՝ 8-ական մարդ: 5 շաբթուն քանի՞ մարդ է նստած:

Շուժիր ու պարասխանով լեկ պրուգիր:

Վրանախոսույթ, 43 դրոմ:

Ազատ նավարկություն

(Եթե խնդիրները լուծելիս դժվարանաս, վերևում լուծված խնդիրներին նայիր: Կարդա, ուշադիր մտածիր ու խնդիրը հաստատ կլուծես:)

- Երեք դասարաններից յուրաքանչյուրից 6 մարդ մրցումների գնաց: Նրանցից 5-ը մրցանակ ստացան: Քանի՞ մարդ մրցանակ չստացավ:
- Երբ մեր խոհարարը կարտոֆիլի պարկից 4 անգամ 3-ական կգ օգտագործեց, այնտեղ 2 կգ կարտոֆիլ մնաց: Պարկում ինչքա՞ն կարտոֆիլ կար:
- Երբ 7 ուղևոր կանգառում իջավ, ավտոբուսում նրանցից 3 անգամ ավելի ուղևոր մնաց: Սկզբում ավտոբուսում քանի՞ ուղևոր կար:
- Երբ 8 վագորդ մրցումներից դուրս մնաց, նրանցից 3 անգամ ավելի մարդ շարունակում էր մրցել: Սկզբում մրցումներին քանի՞ վագորդ էր մասնակցում:
- Երբ տակառից 6-լիտրանոց դույլով երեք անգամ ջուր հանեցին, այնտեղ 12 լ մնաց: Տակառում ինչքա՞ն ջուր կար:
- Երեխաներն իրենց ստացած վարունգի բերքը 5 զամբյուղի մեջ լցրին, ամեն զամբյուղի մեջ՝ 6 կգ: 28 կգ զամբյուղներում չտեղավորվեց: Քանի՞ կիլոգրամ վարունգ կար:
- Երեխաներին տետրեր բաժանելուց հետո մայրիկի մոտ 2 տետր մնաց, սկզբում եղածից 3 անգամ քիչ: Երեխաներին քանի՞ տետր բաժանեց:

8. Գայրոցի բուֆետն 9 արկղ թխվածք ստացավ: Երկու օր հետո բուֆետում 8 կգ թխվածք մնաց: Երկու օրում քանի՞ կիլոգրամ թխվածք վաճառեցին, եթե ամեն արկղում 2 կգ թխվածք կար:
9. Արսենի թափած մատիտները մայրիկիս հետ 5 տուփի մեջ դասավորեցինք, ամեն տուփի մեջ՝ 12 մատիտ: 8 մատիտ տուփերի մեջ չտեղավորվեց: Արսենը քանի՞ մատիտ էր թափել:
10. Սպորտային խանութում 60 գնդակ կար: Դրանց մի մասը 5 ցանցի մեջ լցրին, ամեն ցանցի մեջ՝ 7 գնդակ: Ցանցից դուրս քանի՞ գնդակ մնաց:
11. Շինարարներն ավազանից չորս 30 լ-անոց տակառով ջուր վերցրին, որից հետո ավազանում 15 լ ջուր մնաց: Ավազանում սկզբում քանի՞ լիտր ջուր կար:
12. Գրոշմանիշներիս հավաքածուն 3 արբոնի մեջ դասավորելուց հետո 24-ը դուրս մնացին (չկարողացա տեղավորել): Հավաքածուիս մեջ քանի՞ դրոշմանիշ կար, եթե ամեն արբոնում 70 դրոշմանիշ էր տեղավորվել:
13. Ընկերներիս հետ կենդանաբանական այգում զբոսնելիս 240 դրամ ծախսեցի, և ինձ մոտ դրանից 3 անգամ ավելի փող մնաց: Ինձ հետ ինչքա՞ն փող էի կենդանաբանական այգի տարել:
14. 17 մ ռեզինե խողովակից 4 միանման կտոր կտրեցին ու էլի 5 մ մնաց: Ամեն կտորը քանի՞ մետր էր:

2.9. Երկու արտադրյալների գումարի որոշումը

Երեխայի հետ գրադպրոցին

- Այգում 5 շարք կեռասենի կա (ամեն շարքում՝ 8 ծառ) և 4 շարք խնձորենի (ամեն շարքում՝ 5 ծառ): Այգում քանի՞ ծառ կա:

Այգում շարքերով կեռասենիներ և խնձորենիներ են տնկված (չգիտենք, թե որից ինչ քան): Կեռասենիների ամեն շարքում 8 ծառ կա, ուրեմն 5 այդպիսի շարքում կլինի 5 անգամ շատ՝ $5 \times 8 = 40$ (ծառ):

Խնձորենիները 4 շարքով են տնկված, ամեն շարքում՝ 5 ծառ: Ամեն շարքում 5 ծառ է, ուրեմն 4 շարքում՝ 4 այդքան, այսինքն՝ 4 անգամ ավելի՝ $4 \times 5 = 20$ (ծառ):

Այգում խնձորենիները 20-ն են, իսկ կեռասենիները՝ 40-ը, ուրեմն այգում ընդամենը $20 + 40 = 60$ ծառ կա:

Հուշում

Եթե երեխան աշակրհի բացատրությունը չհասկանա, կարող եմ իրադրությունը պայմանականորեն նկարել:

Արի խնդիր լուծենք

1.

Նկարին նայելով հաշվիր՝ քաղցրավենիքը քանի՞ կիլոգրամ է:

Վրոն ԿՅ ՌԻՆՏԵՆՈՎ:

2. Աննան 3 գրիչ ու 6 տետր գնեց: Մի գրիչը 40 դրամ արժեք, իսկ մի տետրը 30 դրամ: Աննան քանի՞ դրամ վճարեց:

շուժիր ու պարասխանով լեյ պրուգիր:

Մասն. 300 մետր:

Ազատ նավարկություն

(Եթե խնդիրները լուծելիս դժվարանաս, վերևում լուծված խնդիրներին նայիր: Կարողա, ուշադիր մտածիր ու խնդիրը հաստատ կլուծես:)

1. Ընկերներս ու ես 3 շաբթ խնձորենի տնկեցինք (ամեն շաբթում՝ 5 ծառ), իսկ եղբայրս ու իր ընկերները՝ 2 շաբթ (ամեն շաբթում՝ 8 խնձորենի) տնկեցին: Բոլորս միասին քանի՞ ծառ տնկեցինք:
2. Դպրոցով 3 ավտոբուսով և 4 մարդատար մեքենաներով էքսկուրսիա գնացինք: Ամեն ավտոբուսի մեջ 15 մարդ էր նստել, իսկ ամեն մեքենայի մեջ՝ 5 մարդ: Քանի՞ մարդ էր էքսկուրսիա գնացել:
3. Մեր այգու խնձորի բերքը 3 արկղի մեջ հավասար (ամեն արկղում՝ 14 կգ) լցրինք, իսկ մնացածը՝ 5 տոպրակի մեջ (ամեն մեկում՝ 4 կգ): Ընդամենը քանի՞ կիլոգրամ խնձոր էինք հավաքել:
4. Երբ մատիտներս 7 տուփի մեջ հավաքեցի (ամեն տուփում՝ 20-ը), մնացածը 2 փոքր տոպրակի մեջ (ամեն մեկում՝ 12-ը) տեղավորվեց: Քանի՞ մատիտ ունեի:
5. Գանձանակիս 10-դրամանոցները 4 տուփի մեջ տեղավորվեցին (ամեն մեկում՝ 10 հատ), իսկ 20-դրամանոցները՝ 1 տուփի մեջ (20 հատ): Կարո՞ղ ես հաշվել՝ գանձանակիս մեջ ինչքան փող էր հավաքվել:
6. Վինի-Թուխը նոր մեղրը 15 բանկայի մեջ տեղավորեց (ամեն մեկում՝ 4 կգ), իսկ մնացածը՝ 2 բանկայով (ամեն մեկում՝ 3

կգ) Դնչիկին տվեց: Վինի-Թուխը քանի՞ կիլոգրամ նոր մեղր էր ստացել:

7. Չմռան համար մթերված կարտոֆիլը 10 արկղի մեջ հավասար (ամեն արկղում՝ 15 կգ) լցրինք, իսկ մնացածը՝ 2 պարկի մեջ (ամեն պարկում՝ 12 կգ): Ընդամենը քանի՞ կիլոգրամ կարտոֆիլ էինք մթերել:
8. Մանկատան երեխաների համար մեր հավաքած գրքերը 7 արկղի մեջ դասավորելուց հետո (ամեն արկղում՝ 30 գիրք) մնացած գրքերը 2 տոպրակի մեջ դրեցինք (ամեն մեկում՝ 6 գիրք): Քանի՞ գիրք էինք հավաքել:
9. Պապիկի 80-ամյակին մենք երկու միկրոավտոբուսով և 3 մարդատար մեքենաներով քաղաքից դուրս գնացինք: Ամեն միկրոավտոբուսում 12 մարդ կար նստած, իսկ ամեն մեքենայի մեջ՝ 5 մարդ: Եթե կարո՞ղ ես, հաշվիր՝ քանի՞ հոգով նշեցինք պապիկի 80-ամյակը:
10. Քաջ Նազարն իր սպանած ճանճերը գեղեցիկ տուփերի մեջ դասավորեց՝ մարդկանց մոտ գլուխը գովելու համար: 25 մեծ տուփի մեջ մեծ ճանճերը դրեց (ամեն մեկում՝ 20 ճանճ), իսկ 20 փոքր տուփի մեջ՝ փոքրերը (ամեն մեկում՝ 25 հատ): Քաջ Նազարը քանի՞ ճանճ էր սպանել:
11. Գրադարանի համար գնած գրքերը կապոցներով դպրոց տարանք: Գրքերի 11 կապոցներից ամեն մեկում 13 գիրք էր, իսկ մնացած 5 կապոցներից ամեն մեկում՝ 10: Դպրոց քանի՞ գիրք տարանք:
12. 3 ավտոբուսով և 6 մարդատար մեքենայով զբոսաշրջիկներ Մատենադարան եկան: Ամեն ավտոբուսի մեջ 25 մարդ էր նստել, իսկ ամեն մեքենայի մեջ՝ 5 մարդ: Քանի՞ մարդ էր Մատենադարան էքսկուրսիա եկել:
13. Տարբեր երկրների փողերի հավաքածուս 10 դարակի մեջ դասավորեցի (յուրաքանչյուրում՝ 35 հատ), իսկ ավելացած 13-ը՝ փոքր լաթե տոպրակի մեջ: Հավաքածուիս մեջ քանի՞ փող կա:
14. Գրախանութից մեր գնածը կապոցներով դպրոց տարանք: Գրքերի 15 կապոցներից ամեն մեկում 30 գիրք էր, իսկ տետրերի 5 կապոցներից ամեն մեկում՝ 100 տետր: Քանի՞ գիրք և տետր էինք գնել:
15. Այսօր 5 կգ վարունգ և 4 հաց գնեցի: Մի կգ վարունգը 400 դրամ արժեր, իսկ մի հացը՝ 120 դրամ: Ինչքա՞ն փող ծախսեցի:

